

Vragen en antwoorden

Wat zijn Rav-factoren?

Rav staat voor Regeling ammoniak en veehouderij. De Rav-lijst geeft aan met welk percentage bepaalde stalsystemen bijdragen aan de vermindering van de ammoniakuitstoot. Rav-factoren worden in vergunningen gebruikt om de vermindering van de ammoniakuitstoot vast te leggen.

Wat zegt de uitspraak over het gebruik van Rav-factoren?

Op 7 september 2022 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State bepaald dat bij het verlenen van nieuwe natuurvergunningen voor emissiearme melkveestallen typen A1.13 en A1.28, geen gebruik meer mag worden gemaakt van de Rav-factoren (emissiefactoren). Volgens de rechter is het onzeker of deze emissiearme melkveestallen in de praktijk doen wat ze beloven en dus niet meer ammoniak uitstoten dan waar in de vergunning vanuit is gegaan.

Deze zekerheid is volgens Europese natuurbeschermingsregels noodzakelijk bij het verlenen van natuurvergunningen. Er mag op grond van de Europese natuurbeschermingsregels alleen toestemming worden gegeven voor (uitbreiding van) een melkveehouderij als zeker is dat beschermde natuur daardoor geen schade oploopt.

Dat betekent dat melkveehouderijen met melkveestallen typen A1.13 en A1.28, bij het houden van meer dieren, alleen een natuurvergunning kunnen krijgen als uit een passende beoordeling blijkt dat de natuur geen schade oploopt.

Wat betekent de uitspraak voor lopende natuurvergunningaanvragen voor emissiearme stalsystemen?

Bij het verlenen van nieuwe natuurvergunningen waarbij er sprake is van een emissiearme melkveestal van het type A1.13 of A1.28, mag geen gebruik meer worden gemaakt van de zogenaamde Rav-factoren (emissiefactoren). Dat betekent dat melkveehouderijen met dit type stal, bij het houden van meer dieren, alleen een natuurvergunning kunnen krijgen als uit een zogenoemde passende beoordeling blijkt dat de natuur geen schade oploopt.

Heeft de uitspraak gevolgen voor omgevingsvergunningen?

Nee, voor omgevingsvergunningen zijn er geen gevolgen.

Wat betekent de uitspraak voor traditionele stallen?

De uitspraak is gericht op emissiearme melkveestallen typen A1.13 en A1.28 en zegt niks over de natuurvergunning van traditionele stallen.

Om welke emissiearme stalsystemen gaat het?

De uitspraak richt zich specifiek op emissiearme melkveestallen type A1.13 ([BWL 2010.34.V10](#)) en A1.28 ([BWL 2015.05.V2](#))

De uitspraken gaan dus niet over andere emissiearme stalsystemen in de melkveesector en ook niet over emissiearme stallen in de pluimvee- en varkenssector.

Kan er bezwaar gemaakt worden tegen de uitspraak van de Raad van State?

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is de hoogste bestuursrechtelijke instantie in ons land en tegen haar uitspraken staan geen rechtsmiddelen open. Dit betekent dat er geen bezwaar of beroep ingesteld kan worden en dat het Rijk en de provincies moeten handelen volgens deze uitspraak.

Wat betekent deze uitspraak voor innovaties in de stikstofaanpak?

Technische innovatie is een van de manieren voor verduurzaming van de veehouderij en het behalen van stikstofreductie. Het kabinet staat open voor de inzet van innovatie en bekijkt de mogelijkheden. Uitgangspunt is wel dat innovaties juridisch houdbaar zijn. Dit met als doel om te voorkomen dat boeren veel investeren in technische innovaties, maar vervolgens bij de rechter vastlopen. Momenteel wordt gewerkt aan het vergroten van de zekerheid in de natuurvergunningverlening, hier volgt een kamerbrief over.

Betreft de uitspraak alleen emissiearme stalsystemen of ook andere vormen van innovatie op het boerenerf?

De uitspraak gaat alleen over emissiearme stalsystemen van de typen A1.13 en A1.28. De uitspraken gaan dus niet over andere emissiearme stalsystemen in de melkveesector en ook niet over emissiearme stallen in de pluimvee- en varkenssector.

Ook gaat de uitspraak niet over andere vormen van innovatie op het boerenerf.

Welke vervolgstappen neemt het ministerie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit voor het versterken van de vergunningsverlening in de agrarische sector?

Momenteel loopt er een onderzoek naar de effectiviteit van emissiearme stallen. Uitkomsten van dit onderzoek worden in het najaar verwacht. Daarnaast werkt het kabinet aan een plan voor een robuuste natuurvergunningverlening, hierin is aandacht voor onder meer intern salderen. De uitkomst van het onderzoek naar effectiviteit van emissiearme stallen wordt hierbij betrokken.